

16.04.2021. Nr. LPA 1.7.-52

Rīgā

Ministru prezidentam Arturam Krišjānim Kariņam

Aizsardzības ministram Artim Pabrikam

Tieslietu ministram Jānim Bordānam

Ārlietu ministram Edgaram Rinkēvičam

Ekonomikas ministram Jānim Vitenbergam

Finanšu ministram Jānim Reiram

Iekšlietu ministram Sandim Ģirģenam

Izglītības un zinātnes ministrei Ilgai Šuplinskai

Kultūras ministram Naurim Puntulim

Labklājības ministrei Ramonai Petravičai

Satiksmes ministram Tālim Linkaitim

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministram Artūram Tomam Plešam

Veselības ministrei Danielam Pavļutam

Zemkopības ministram Kasparam Gerhardam

**Kopija:
Dacei Bluķei
Gatim Eglītim
Imantam Parādniekam
Intam Dālderim
Mārim Možvillo**

NVO iebildumi pret ANM izstrādes procesu un ierosinājumi satura korekcijām

Augsti godātais Ministru prezidenta kungs!

Šodien, 2021.gada 16.aprīlī, Covid-19 ierobežošanas stratēģiskās vadības grupa aicināja veikt pēdējos labumus Atveseļošanas un noturības mehānismā (ANM) pirms tas tiek apstiprināts valdībā 20.aprīļa sēdē. Latvijas nevalstiskās organizācijas ir jau vairākkārt sūtījušas priekšlikumus, piedalījušās plāna sabiedriskajās apspriešanās, organizējušas publiskas

diskusijas, taču plāna izstrādē nav ņemti vērā to ierosinājumi sabiedrības noturības veidošanai. Vēl vairāk - organizācijas ir tikušas pārsūtītas no vienas institūcijas pie otras, un neviena no šīm institūcijām nav vēlējusies uzņemties līderību par to, lai ANM plāna ietvaros tiktu izstrādāti ne tikai ekonomikas atveseļošanas pasākumi, bet arī pasākumi sabiedrības noturības veidošanai. Ierēdniecības līmenī nevalstiskajām organizācijām tiek sniegta atbilde: ja politiķi uzskatīs, ka NVO ierosinājumi ir pietiekami nozīmīgi, tad ministrijas izstrādās attiecīgās programmas, ja nē - tad ministrijas pie darba neķersies. Tādēļ **vēršamies pie Jums kā pie valdības vadītāja, lai beidzot gūtu skaidru atbildi - vai NVO ierosinājumiem ir vai nav politisks atbalsts.**

Mums nav pieejams arī jaunākais plāna melnraksts. Stratēģiskās vadības grupā publiski tika teikts, ka šis plāns ir ticis apspriests ar sociālajiem partneriem, taču NVO sektors šajā apspriedē par ANM plāna gala versiju nav piedalījies. Nav ticis nodrošināts process, kur ANM gala versijas izstrādē būtu varējuši piedalīties ne tikai valdības sociālie partneri (LDDK, LBAS, Pašvaldību savienība), bet arī pilsoniskie partneri caur to “jumta organizāciju” - Latvijas Pilsonisko aliansi.

Latvijas Pilsoniskās alianses ieskatā, ANM plānā stiprināma sabiedrības noturības daļa, iekļaujot biedrības un nodibinājumus kā investīciju saņēmējus. Biedrības un nodibinājumi ir nozīmīgs darba devējs - nodarbinot vairāk kā 30 tūkstošus darbinieku, kas īsteno sociālos, izglītības, sabiedrības drošības un citus pakalpojumus, īpaši, sociālās nevienlīdzības skartajām grupām. ANM ir nodrošināma līdztiesīga attieksme pret dažādiem sektoriem un tautsaimniecības dalībniekiem, sekmējams bezpeļņas sociālo inovāciju potenciāls.

Ņemot vērā šodienas stratēģiskās vadības sēdē prezentētās izmaiņas ANM, uzskatām, ka NVO iepriekš izteiktos ierosinājumus var iestrādāt šādi:

1. Sadaļā “**Likuma vara**”. No ANM plāna melnraksta jau ir izslēgts **NVO interneta portāls - ierosinām šos līdzekļus pārdalīt citām kritiski svarīgām NVO vajadzībām**. Konkrēti, - sociālās drošības jomas organizācijām dialoga nodrošināšanai sociālā jomā, stiprinot maznodrošināto, pašnodarbināto, pacientu un citu sociālās jomas organizāciju interešu pārstāvniecību lēmumu pieņemšanas procesos un kvalitatīvu reformu ieviešanā.
2. Sadaļā “**Sociālo pakalpojumu attīstība (LM sadarbībā ar VARAM)**” noteikt **kā investīciju saņēmējus arī biedrības un nodibinājumus**, atbalstot jaunu, inovatīvu vai krīzes ietekmē radušos sociālo pakalpojumu izstrādi vai esošo intensīvāku īstenošanu;
3. ANM sadaļā “**Attīstībai un produktivitātei**” atbalsts komersantiem Publiskais pasūtījums komersantiem - **paredzēt kā finansējuma saņēmējus arī biedrības un nodibinājumus, sociālajos uzņēmējus - sociālo mājokļu būvniecībai**.
4. Sadaļā “**Digitālā transformācija**” noteikt **kā investīciju saņēmējus arī biedrības un nodibinājumus**, tā nodrošinot sabiedrībai būtisku pakalpojumu un procesu digitalizāciju;
5. Sadaļā “**Digitālās prasmes**” paredzēt finansējumu biedrību un nodibinājumu atskaišu, reģistrācijas sistēmas uzlabojumiem (EDS, UR);
6. Sadaļu “**Nevienlīdzības mazināšana**” papildināt ar jaunu investīciju “**Sabiedrības noturības fonds**” 10 milj. EUR apmērā. ANM balstās uz prezumpciju, ka sešos darbības virzienos (klimate, nevienlīdzības mazināšana, veselība, digitālā transformācija, likuma vara, ekonomikas transformācija) atveseļošanās un noturības

veidošana ir atkarīga tikai no ieguldījumiem valsts sektorā un uzņēmumos. Taču šajos virzienos ne mazāk svarīgs sociālo inovāciju un pašas sabiedrības noturības veidošanas atbalsts caur aktīvām biedrībām un nodibinājumiem. Latvija līdz šim ir par maz investējusi sabiedriskā labuma organizācijās, lai tās varētu kvalitatīvi pildīt starpnieka lomu starp valsts pārvaldi un sabiedrību, kā arī būvēt sabiedrības noturību.

7. Kā ANM caurviju principu, prioritizējot investīcijas (kuru finansējuma avots būs ANM), kā **obligāto prasību paredzēt sociālo atbildīgu pasūtījumu principu publiskajos iepirkumos** (piemēram, papildus punkti iepirkuma vērtēšanas procesā tiktu piešķirti tam pakalpojuma sniedzējam, kurš apņēmtos nodarbināt cilvēkus ar invaliditāti, ilgstošos bezdarbniekus un citas sociāli mazāk aizsargātās grupas).

Aicinām iekļaut Latvijas Pilsonisko aliansi kā līdzvērtīgu valdības stratēģisko partneri visos nākamajos soļos un procesos, kas saistīti ar tālāku ANM precizēšanu, apspriešanu un apstiprināšanu, līdz pat tā gala versijas iesniegšanai Eiropas Komisijā.

Direktore

(paraksts*)

Kristīne Zonberga

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Zonberga 24245580
Kristine@nvo.lv